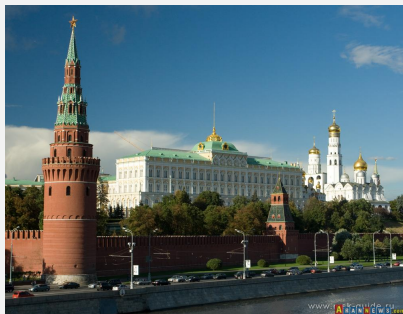

رهایی از شوروی؛ پیروزی یا کابوس روسها

با وجود گذشت 28 سال از صدور اعلامیه استقلال روسیه از اتحاد جماهیر شوروی در بسیاری از نقاط روسیه هنوز هستند افرادی که این روز را به عنوان یک جشن نمی پذیرند و عده ای دیگر حتی آن را یک کابوس می خوانند.

آران نیوز_ بر اساس تقویم روسیه، مردم این کشور هر سال روز 12م ژوئن (22م خرداد) را به عنوان روز روسیه یا سالروز استقلال آن جشن می گیرند. این روز در تقویم رسمی روسیه، تعطیل است و مقامات روسیه با برگزاری جشن های مختلف در این روز از بزرگان کشور تجلیل می کنند. اما این روز برای برخی در روسیه معنای دیگری هم دارد و بر این باورند که روسیه (جمهوری سوسیالیستی روسیه در دوره حکومت شوروی سابق) با توجه به اینکه بزرگترین جمهوری اتحاد جماهیر شوروی بود با اعلام استقلال در ماه ژوئن در واقع میخ آخر را بر تابوت این ابرقدرت زد. این گروه از مردم که شمار آنها کم هم نیست و بر اساس برخی آمارها تا 30 درصد از جمعیت روسیه را تشکیل می دهند، هنوز باور دارند که اگر اعلامیه استقلال روسیه صادر نمی شد، امکان حفظ شوروی وجود داشت.

به هر حال این بخشی از تاریخ است و بوریس یلتسین، استانیسلاو شوشکویچ و لئونید کراوچوک سران وقت به ترتیب روسیه، بلاروس و اوکراین روز هشتم ماه دسامبر 1989 با امضای موافقتنامه بلاوشسک که مربوط به تاسیس جامعه کشورهای مستقل مشترک المنافع بود، پایان عمر اتحاد جماهیر شوروی را اعلام و در 12م ژوئن 1990 نمایندگان

مجلس تازه تاسیس روسیه در نخستین نشست خود، اعلامیه استقلال این جمهوری داخلی را از اتحاد جماهیر شوروی صادر کردند. از سال 1992 بدین سو به دستور بوریس یلتسین نخستین رئیس جمهوری روسیه این روز در تقویم ملی روس ها برای گرفتن جشن های ملی، تعطیل رسمی اعلام شد. از آن زمان تاکنون، 12م ژوئن در روسیه جشن گرفته می شود و طبق سنت معمول، رئیس جمهوری در کاخ کرملین به افراد برجسته از جمله هنرمندان، دانشمندان، پزشکان و استادان دانشگاه که اقدامات برجسته انجام داده اند، مدال های دولتی و پاداش هایی اهدا می کند. در میدان سرخ نیز جشنی برگزار می شود و در مناطق مختلف روسیه نیز افراد برجسته در رشته های مختلف از روسای مناطق هدایایی دریافت می کنند. مردم روسیه نیز اکثراً از تعطیلی عمومی این روز استفاده می کنند و برای گذراندن روز تعطیل به پارک ها یا ویلاهای خارج شهر می روند.

** رنگ و بویی که پوتین به این روز داد البته از آغاز حکومت ولادیمیر پوتین که از سال 2000 آغاز شد، وضع فرق کرد و هر ساله بر شمار کسانی که این روز را جشن می گیرند، افزوده شد. در سال های حکومت یلتسین که اوضاع روسیه نابسامان و اقتصاد آن تا مرز ورشکستگی رفته بود، بسیاری از جشن گرفتن روز استقلال خودداری می کردند. این گروه از خود سوال می کرد چرا باید روز 12م ژوئن را جشن بگیرد در حالی که در آن روز زمینه برای فروپاشی شوروی فراهم شد.

بسیاری از سالمندان که در دوران کمونیستی رفاه نسبی داشتند و پس از فروپاشی به یک باره به قشر فقیر تبدیل شدند، همچنان از جمله مخالفان روز 12م ژوئن و استقلال هستند چرا که شاید در ذهن خود برای این پرسش پاسخی نیافته اند که «از چه کسی استقلال گرفتیم و آیا تا آن زمان (در دوره شوروی) استقلال نداشتیم؟»

به عقیده این گروه که شمارشان کم هم نیست، فروپاشی شوروی با برنامه ریزی غرب بویژه آمریکا رخ داد و روس ها بازنده این بازی بودند. جدا از زبان های ژئوپلیتیکی فروپاشی شوروی که این کشور را به 15 جمهوری مستقل تقسیم کرد و شمار زیادی هنوز نمی خواهند که این واقعیت را بپذیرند، این رویداد باعث شد که شهروندان شوروی که عادت داشتند از امکانات زندگی نسبتاً خوب از جمله آموزش و مسکن رایگان برخوردار باشند، به یک باره خود را در یک کشور فقیر اما با اصول مدیریتی سرمایه داری ببینند که وضع اقتصادی تحمل ناپذیری را بر ساکنان جمهوری های جدا شده از شوروی تحمیل کرد. البته به مانند سایر نقاط جهان، بسیاری هم این وضع را

تحمل نکردند و در آرزوی رسیدن به زندگی بهتر به کشورهای دیگر بویژه غرب مهاجرت کردند. وضع ناامیدکننده روس ها تا پیش از آغاز ریاست جمهوری پوتین در دهه 90 میلادی ادامه داشت و از بارزترین ویژگی های آن زمان برگزاری اعتراضات گسترده خیابانی بود که شمار معترضان در آن تا 100 هزار نفر نیز می رسید.

این اعتراضات را غالباً احزاب چپ گرا بویژه حزب کمونیست روسیه برگزار می کرد و شرکت کنندگان در آن خواستار استعفای دولت و تغییر نظام روسیه و بازگشت به وضعیت کمونیستی بودند.

با آغاز ریاست جمهوری پوتین اوضاع تغییر کرد و در اعتراضات خیابانی مخالفان دولت بزحمت چند هزار نفر گرد می آمدند، چرا که او توانسته بود در مدت کوتاهی اقتصاد ویران روسیه را بازسازی کند و با پیروزی در چند جنگ، امید را بار دیگر به اردوگاه روس ها بازگرداند.

امروز کمتر کسی در روسیه در آرزوی بازگشت حکومت شوروی (کمونیستی) است، اما انتظارات تازه ای به وجود آمده است که در گذشته اصلاً اهمیتی نداشت. به نظر می رسد امروز جوانان روسیه بیش از هر چیزی به دنبال آزادی بیان و رسانه، اینترنت و امتیازات دیگری هستند که بیش از هر زمانی در تاریخ روسیه، به چشم می خورد و کم سابقه است.

جدا از خواسته های نسل جدید روسیه، نتایج نظرسنجی سازمان تحلیل اطلاعات رامبلر نشان می دهد که تنها 53 درصد شرکت کنندگان روس در نظرسنجی، مفهوم روز روسیه را می دانند.

22 درصد پاسخ دهندگان گفتند که مفهوم دقیق این جشن را نمی دانند و 25 درصد هم گفتند که هیچ چیزی در مورد این روز نمی دانند. بنابراین با گذشت نزدیک به 30 سال هنوز نمی توان با قاطعیت گفت که همه روس ها از استقلال این کشور از شوروی خرسند هستند یا آن را کابوس می دانند که در پی آن مرگ یک امپراتوری رقم خورد؛ در این میان آنچه هر سال پرنگ تر می شود تلاش دولت روسیه برای انتقال مفهوم خود از روز استقلال به نسل جوان و آیندگان این کشور است.